

Nikiszowiec /dawniej Nikischschacht/ zbudowany przez koncern Giesche pomiędzy 1908 a 1914 r. jako osiedle górnicze typu miejskiego. Jest architektonicznym unikatem zaprojektowanym przez Emila i Georga Zillmannów. Znany dzięki filmom m.in. Kazimierza Kutza („Perła w koronie”, „Sól ziemi czarnej”) i Lecha Majewskiego („Angelus”), działalności artystów Grupy Janowskiej (E. Gawlik, T. Ociepka, E. Sówka) i książce M. Szejnert „Czarny ogród”. Przyciąga niepowtarzalną atmosferą i ciekawymi wydarzeniami. Nikiszowiec. Miejsce magiczne. **Zapraszamy na spacer.**

1 Muzeum Historii Katowic - Dział Etnologii Miasta – pierwotnie pralnia, suszarnia, magiel oraz łaźnia dla kobiet i dzieci. Obecnie odnowiona, dawna pralnia jest Działem Etnologii Miasta Muzeum Historii Katowic, udostępnia wystawy stałe (np. „U nos w domu na Nikiszu”) i czasowe. Tutaj mieści się również Punkt Informacji Turystycznej.

2 Komzony – potoczne określenie ciągu sklepów w arkadowych podcieniach pl. Wyzwolenia (naprzeciwko kościoła św. Anny).

3 Centrum Zimbardo – W 2012 r. prof. Philip Zimbardo (amerykański psycholog, znany m.in. z przeprowadzenia Stanfordzkiego Eksperymentu Więziennego) po raz pierwszy odwiedził Nikiszowiec. Będąc pod wrażeniem zabytkowego osiedla oraz ludzi zaangażowanych w rewitalizację społecznej dzielnicy, postanowił stworzyć tu miejsce przyjazne młodzieży – centrum spotkań młodych ludzi, gdzie będą mogli oni dzielić się swymi doświadczeniami, rozwijać swoje pasje, czy zdobywać nowe umiejętności. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane przy wsparciu m.in. Miasta Katowice.

4 Budynek poczty – (dawna karczma) – warto w tym miejscu zatrzymać się, by podziwiać kwiatową mozaikę – secesyjne róże. Motyw kwiatów nawiązuje do stroju rozbarskiego. Mozaika i na czerwono pomalowane obramowania okienne są najbardziej charakterystycznymi detalami niezwyklej architektury Nikiszowca.

5 Plac Wyzwolenia – pod nr. 4 była tutaj świetlica, gdzie spotykali się członkowie Grupy Janowskiej (Koła Malarzy Nieprofesjonalnych), których twórczość uznawana jest za światowej klasy fenomen. Plac jest nieformalnym nikiszowieckim rynkiem, na którym odbywają się festyny i jarmarki.

6 Kościół św. Anny – poświęcony w 1927 r., powstał według projektu E. i G. Zillmannów. Koszt budowy został podzielony na kopalnię „Giesche” i parafię. Do dziś podziwiać można 75 głosowe organy wykonane przez firmę Rieger z Karniowa, witraże z pracowni G. Schneidera

w Ratyźbonie (56, w tym 10 figuralnych) oraz drogę krzyżową malowaną na metalowych płytach. Ołtarz główny, ambona i chrzcielnica zostały sprowadzone z pracowni G. Schreinaera w Monachium. Żyrandol (800 kg) został sprowadzony z Berlina - Charlottenburga.

7 Szkoła Podstawowa nr 53 – budynek otwarty w 1911 r. i do dziś pełni funkcję szkoły. Składał się z trzech części: dwóch szkolnych (w okresie międzywojennym żeńskiej i męskiej) oraz łączącego je budynku mieszkalnego dla nauczycieli.

8 Ulica św. Anny – najstojniejsza ulica Nikiszowca, wielokrotnie utrwalona filmowo m.in. w śląskich filmach Kazimierza Kutza („Perła w koronie” i „Sól ziemi czarnej”) i oddająca klimat tego miejsca.

9 Szyb „Pułaski” (do 1935 r. „Carmen”) – zabytkowy zespół obiektów obejmujący nadszybie z wieżą wyciągową, sortownią, maszynownią, kuźnią, warsztatem mechanicznym, stolarnią, cechownią i łaźnią. Jeden z dwóch szybów, pomiędzy którymi wybudowano osiedle górnicze. Przed nim można podziwiać zachowane wagoniki kolejki Balkan.

10 Kolejka Balkan uruchomiona w 1914 r., łączyła Szopienice z Nikiszowcem i Giszowcem przewożąc bezpłatnie pasażerów pomiędzy miejscem zamieszkania i pracy, oprócz pracowników woziła także ich rodziny. Trasa liczyła 3,9 km. Żartobliwą nazwę Balkan nadali mieszkańcy nawiązując do uruchomionej wtedy linii kolejowej łączącej Berlin z Konstantynopolem. Ostatni kurs wykonała 31.12.1977 r.

11 Dawny ratusz – budynek modernistyczny z 1931 r. wg projektu wybitnego polskiego architekta T. Michejdy. Kiedyś siedziba urzędu gminy Janów, do której należał Nikiszowiec. Dziś budynek szpitala, obok którego znajduje się parking.

12 Galeria Szyb Wilson – były szyb kopalni „Wieczorek” (do 1995 r.). Obecnie 2.500 m² stanowi przestrzeń ekspozycyjną największej prywatnej galerii sztuki współczesnej w Polsce. Oprócz wystaw odbywają się tutaj koncerty, pokazy, targi i przedstawienia. Warto ją odwiedzić podczas imprezy Art Naif Festiwal, kiedy prezentowane są prace malarzy nieprofesjonalnych z całego świata. Obiekt znajduje się poza ścisłym obszarem osiedla Nikiszowiec, na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

SPACEREM PO NIKISZOWCU

KATOWICE
dla odmiany

NIKISZOWIEC

Punkt Informacji Turystycznej

(Dział Etnologii Miasta Muzeum Historii Katowic)

Nikiszowiec, ul. Rymarska 4

tel.: +48 32 255 14 80

E-mail: nikiszowiec@silesia.travel

Zapraszamy do pobrania
aplikacji z audioprzewodnikiem

play.google.com

apps.apple.com

LEGENDA

- 1** Muzeum Historii Katowic - Dział Etnologii Miasta
- 2** Komzony
- 3** Centrum Zimbaro
- 4** Budynek poczty
- 5** Plac Wyzwolenia
- 6** Kościół św. Anny

- 7** Szkoła Podstawowa
- 8** Ulica św. Anny
- 9** Szyb „Pułaski”
- 10** Kolejka Balkan
- 11** Dawny ratusz
- 12** Galeria Szyb Wilson

Centrum Informacji Turystycznej

40-003 Katowice, Rynek 13

tel.: +48 32 259 38 08

E-mail: katowice@silesia.travel

Muzeum czynne:

wtorek - piątek 10⁰⁰ - 18⁰⁰

sobota, niedziela 11⁰⁰ - 15⁰⁰

Autobusy z centrum miasta kursujące do Nikiszowca:

930, 30, 674, 920